

STRATEGI
▶ **PROGRAM**
PLAN
POLICY
RIKTLINJER
REGLER

FOLKHÄLSOPROGRAM

2024-2025

HÖGANÄS
KOMMUN

Fastställt av: Kommunstyrelsen

Datum: 2024-03-12

För revidering ansvarar: Kultur- och fritidsutskottet

För uppföljning och tidplan ansvarar: Kultur- och fritidsutskottet

Dokumentet gäller för: Höganäs kommun

Dokumentet gäller till och med: 2025

INLEDNING

Den viktigaste strategin i ett hälsofrämjande arbete är stödjande miljöer. Det handlar om att skapa förutsättningar där människor bor och verkar, att engagera dem kring gemensamma angelägenheter, att förändra eller skapa goda sociala mönster för grupper av människor.

Folkhälsa är ett område som är svårt att avgränsa. Om man vill - så kan det nästan innefatta allt som görs i kommunen. Hälsan är en uppgift för i stort sett alla och därför ingår den också på olika ställen i flera av kommunens program. Att arbeta med folkhälsa är egentligen inget eget arbetsområde - det är mer ett förhållningssätt som ska genomsyra allt vårt arbete.

VAD ÄR FOLKHÄLSA?

Det finns flera definitioner på hälsa, folkhälsa och folkhälsoarbete. Här är de som använts som grund för Höganäs folkhälsoprogram.

WHO:s definition av hälsa handlar både om det fysiska, psykiska och sociala välbefinnandet och inte bara frånvaron av sjukdom och funktionsnedsättning. I definitionen betonas att en god hälsa ska ses som en resurs för samhället och dess individer och inte som ett mål i sig.

Folkhälsa är, till skillnad mot individens hälsa, ett begrepp för hela befolkningens samlade hälsa. Den tar hänsyn till både nivå och fördelning av hälsan. En god folkhälsa innebär alltså att hälsan är så god som möjligt och samtidigt så jämnt fördelad som möjligt bland olika grupper i samhället.

Folkhälsoarbete

”Folkhälsoarbete är ett målinriktat och organiserat arbete för att främja hälsa och förebygga sjukdom, som kan bedrivas på många olika arenor. Ett viktigt syfte är att minska ojämlikheten i hälsa.

Folkhälsoarbetet består av två, kompletterande delar:

- Hälsofrämjande arbete (promotion) syftar till att främja hälsa och stärka eller bibehålla människors fysiska, psykiska och sociala välbefinnande. Detta genom att stärka tilltron till den egna förmågan och öka kontrollen över den egna hälsan.
- Sjukdomsförebyggande arbete (prevention) syftar till att minska risken för uppkomst av sjukdom, skada, fysiska, psykiska eller sociala problem, och att förhindra återinsjuknande eller genom tidig upptäckt förhindra att sjukdom utvecklas.

Båda insatserna kan riktas till individer, grupper eller hela befolkningen, antingen generellt eller till olika riskgrupper. Insatserna kan även riktas mot livsvillkor eller de arenor där människor lever och verkar. Målet är att skapa sammanhang och miljöer som främjar god och jämlik hälsa och som ger individen förutsättningar att ta ansvar för sin hälsa”.

(Folkhälsomyndigheten)

NATIONELLA FOLKHÄLSOMÅL

Sverige har en särskild myndighet, Folkhälsomyndigheten, som har till huvuduppgift att förbättra folkhälsan. Det innebär bland annat att skapa förutsättningar i samhället för en så god hälsa som möjligt för hela befolkningen.

Folkhälsopolitikens sektorsövergripande innefattar åtta målområden:

1. Det tidiga livets villkor
2. Kunskaper, kompetenser och utbildning
3. Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö
4. Inkomster och försörjningsmöjligheter
5. Boende och närmiljö
6. Levnadsvanor
7. Kontroll, inflytande och delaktighet
8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård

Som du märker handlar de nationella folkhälsomålen både om samhällsförhållanden och politiska frågor, om den sociala miljön och om våra egna levnadsvanor. Folkhälsan berör och påverkas nämligen av många olika faktorer i samhället.

Höganäs kommun arbetar utifrån samma målområden med en handlingsplan som följs upp och utvärderas årligen.

HÖGANÄS FOLKHÄLSOPROGRAM - VÅRA MÅL OCH PRIORITERINGAR

Folkhälsogruppen i Höganäs består av representanter från alla förvaltningar. Deltagarna i folkhälsogruppen har utsetts utifrån arbets- och kompetensområde.

Arbetet med Höganäs folkhälsoprogram präglas av stor entusiasm och arbetsglädje. Genom att först lyfta fram allt bra som redan görs och sedan fokusera på de områden som kan förbättras, har vi kunnat skapa ett väl förankrat och realistiskt handlingsprogram.

DET TIDIGA LIVETS VILLKOR

- Bredda utbudet av fritidsaktiviteter för att möta mångas intressen och behov.
- Uppmärksamma problemet att föräldrar i Höganäs har en liberal inställning till alkohol, tobak och narkotika.
- Stärka och utveckla förebyggande insatser för barn och unga i samverkan med berörda förvaltningar.
- Utveckla familjecentralen i samverkan med berörda förvaltningar och Region Skåne.

KUNSKAPER, KOMPETENSER OCH UTBILDNING

- Synliggöra och sprida det suicidpreventiva arbetet samt utbilda i första hjälpen till psykisk hälsa, Mental Health First Aid.

- Växla upp utbildningsinsatser för hälsa och levnadsvanor i skolan samt olika former av föräldrastöd.
- Samordna och marknadsför kommunala utbildningsinsatser, såväl interna som externa (kvar från föregående åtgärdsplan).

ARBETE, ARBETSFÖRHÅLLANDEN OCH ARBETSMILJÖ

- Öka kompetens hos arbetsgivare om gott ledarskap, god arbetsmiljö samt meningsfullhet och delaktighet för goda arbetsvillkor.

INKOMSTER OCH FÖRSÖRJNINGSMÖJLIGHETER

- Skapa fler mötesplatser för skolelever och arbetsgivare; praktikplatser, praoplatser, mentorsprogram, jobbmässor. i samverkan med näringslivet.
- Vidareutveckla och marknadsför Sportbanken.
- Främja ökad sysselsättning, arbete och utbildning, för personer inom LSS.

BOENDE OCH NÄRMILJÖ

- Planera och utveckla möjlighet till rekreation och friluftsliv i närmiljön.
- Planera och utveckla trygga och aktivitetsstimulerande miljöer i bostadsutformning och stadsplanering.
- Minska otryggheten på utsatta platser genom naturlig övervakning och flöden av människor, aktiviteter och verksamheter.

LEVNADSVANOR

- Utöka satsningar på prova på-projekt för barn och unga inom idrott, hälsa och kultur.
- Utveckla fysisk aktivitet under hela skoldagen

KONTROLL, INFLYTANDE OCH DELAKTIGHET

- Skapa och utveckla forum för aktivt medborgarskap och påverkan; ungdomsråd, kommunfullmäktige och utökade möjligheter att lämna idéer och förslag.
- Utveckla volontärcenter med mer konkreta och enkla uppdrag, lägre trösklar för att engagera sig.
- Utveckla digitala mötesplatser som underlättar deltagande och delaktighet.

EN JÄMLIK OCH HÄLSOFRÄMJANDE HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

- Utveckla samverkan med berörda förvaltningar och Region Skåne.
- Undersök förutsättningarna att utveckla en äldrecentral i dialog med Region Skåne (kvar från föregående åtgärdsplan)

FOLKHÄLSOROGRAMMETS KOPPLING TILL ANDRA STYRDOKUMENT

Höganäs kommun har ett flertal styrdokument som ska genomsyra organisationens verksamhet. Dessa styrdokument hör ihop och tangerar varandra. Ambitionen är att styrdokumenten ska verka i samma riktning. Trots goda ambitioner är det ändå oundvikligt att intressen ibland står mot varandra. Olika styrdokument har ibland olika mål inom samma område. Vid framtagandet av folkhälsoprogrammet har inga större målkonflikter identifierats.

GENOMFÖRANDE OCH UPPFÖLJNING

Alla förvaltningar, nämnder, utskott, styrelser och kommunala bolag har ett ansvar för att leva upp till folkhälsoprogrammets intentioner och mål. Kommunikation och koncerntanke är ledord i såväl kommunens folkhälsoarbete som i det övriga arbetet.

Folkhälsoarbete ska följas upp en gång om året och rapporteras till kommunfullmäktige i samband med årsbokslut. För varje mål ska det framgå vem som är ansvarig för uppföljning av målet. Det kan vara en avdelning, funktion, arbetsgrupp, förvaltning och/eller bolag. En representant ska finnas på varje förvaltning, vars uppgift är att följa upp förvaltningens eller bolagets mål.

De uppföljningsansvariga rapporterar till kultur- och fritidsförvaltningen som ansvarar för att sammanställa uppföljningen och redovisa till kommunstyrelsens kultur- och fritidsutskott.

Ansvarsfördelning och tidplan kommer också att tydliggöras för respektive åtgärd i handlingsplaner. Folkhälsoprogrammet ska revideras efter halva programperioden.

VAD KAN DU SJÄLV GÖRA?

Att förbättra folkhälsan är inte bara upp till kommun, region och statliga myndigheter. Du har även ett eget ansvar. Använd gärna de möjligheter som finns i omgivningen. Naturen, kulturen, skolan och våra livsmiljöer är några av de stora hälsoresurser vi har i Höganäs.

